

Mikko Polvinen kesk

Kirjallinen kysymys pohjoisten harvaanasuttujen alueiden kirjaamisesta NSPA-rahoituksen varojenjakoperusteeksi

Eduskunnan puhemiehelle

Osana Euroopan unionin koheesiopolitiikkaa ja Suomen liittymissopimuksen nojalla Suomelle on maksettu EU:n seitsenvuotisista rahoituskehyksistä niin sanottua pohjoisen harvaan asutun alueen erityisrahoitusta (NSPA-tuki).

Tuen perusteet liittyvät pohjoisen harvaan asutun alueen erityisiin olosuhteisiin ja pysyviin kilpailukykyhaittoihin, jotka johtuvat muun muassa pitkistä etäisyyksistä ja kylmästä ilmastosta. Tuella Euroopan unioni on pyrkinyt lieventämään pysyvistä olosuhteista aiheutuvia alueellisia kehityseroja.

NSPA-tuki on kuluvalle EU:n rahoituskaudella 2021—2027 suunnattu erityisesti pohjoisten harvaan asuttujen alueiden elinkeino- ja yritystoimintaa edistävään saavutettavuuteen sekä koulutuksellista tasa-arvoa, hyvinvointia ja osallisuutta lisäävien palveluiden saavutettavuuden kehittämiseen esimerkiksi digitalisaation avulla.

NSPA-rahoitus on varmistanut maksimaalisen kokonaissaannon Suomelle ja sitä on hyödynnetty kaikkien alueiden elinvoiman edistämiseen. Suomen 2021—2027 saamasta EU:n koheesiorahoituksesta noin puolet perustuu Suomen liittymissopimuksessa todettuun pohjoisten harvaan asuttujen alueiden rahoitukseen.

Parasta aikaa valmistellaan Euroopan unionin rahoituskehyksiä vuonna 2028 alkavalle seuraavalle seitsenvuotiskaudelle. Komission kesällä 2025 julkistamassa pohjaesityksessä ei ollut esitetty erikseen korvamerkittyä NSPA-saantoa Suomelle. Rahoitusneuvotteluissa Suomen olisikin määrätietoisesti itse edistettävä ratkaisuja, joilla NSPA-tuki varmistetaan. NSPA-tuki olisi myös merkittävä osa Suomen kokonaissaantoa EU:n koheesiobudjetista, joka muutoin pääosin kohdentuu muille jäsenmaille.

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat ovat todenneet, että nykytasoon verrattava NSPA-rahoitus voisi seuraavalla ohjelmakaudella olla 500 miljoonan euron suuruinen. Kuitenkaan valtioneuvoston eduskunnalle lähettämät U-kirjelmät eivät sisällä kirjausta, jolla Suomi vaatisi pohjoisten harvaan asuttujen alueiden kirjausta EU-asetukseen COM (2025) 565 final/2 varojenjakoperusteeksi.

Kirjallinen kysymys KK 24/2026 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miksi Suomi ei vaadi pohjoisten harvaan asuttujen alueiden kirjausta EU-asetuksen COM (2025) 565 final/2 varojenjakoperusteeksi?

Helsingissä 12.2.2026

Mikko Polvinen kesk